

สาเหตุความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

The Causes of Burnout of Coaches in Secondary Schools in Khon Kaen Province

มนัสวี บุราณศรี*
ดร.ดำรงส ดาราศักดิ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความท้อแท้และสาเหตุของความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬากับความท้อแท้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นปีการศึกษา 2551 จำนวน 101 คน เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน และเพศหญิง จำนวน 20 คนโดยการสุ่มแบบเจาะจง อายุอยู่ระหว่าง 25-58 ปี สถานภาพสมรสร้อยละ 66.3 สถานภาพโสดร้อยละ 33.7 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 75.2 ปริญญาโทร้อยละ 23.8 ปริญญาเอกร้อยละ 1.0 ประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 1-35 ปี ระยะเวลาการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา 1-35 ปีเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามและการทดสอบ ค่า t- test เพื่อเปรียบเทียบระหว่าง อายุ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬากับความท้อแท้

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้ฝึกสอนกีฬาจำนวน 101 คน มีความท้อแท้ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ระดับปานกลาง ความท้อแท้ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ระดับ ปานกลาง และความท้อแท้ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน ระดับต่ำ 2) สาเหตุความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาเรียงตามลำดับดังนี้ 2.1 ด้านความสัมพันธ์กับนักกีฬา 2.2 ด้านภาระการสอน/งานโรงเรียน 2.3 ด้านชัยชนะ/ผลงาน 3) เปรียบเทียบความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด ขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และระยะเวลาการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา พบว่า มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความท้อแท้, ผู้ฝึกสอนกีฬา

Key word: Burnout, Coaches

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The purpose of the present research included 1) to study the causes of burnout among coaches in secondary schools in Khon Kaen Province, and 2) to study the correlation between the causes of burnout of the coaches and their ages, genders, academic qualifications and work experience, and the length of service as a coach.

The sample group consisted of 101 coaches in secondary schools in Khon Kaen who were purposively selected during the 2008 academic year. Of the 101 coaches, 81 were males and 20 females. Their ages ranged from 25-58 years old. About 66.3% of them were married and 33.7% were single. About 75.2% held a bachelor degree, 23.8% a master's degree, and only 1% had a doctorate degree. Their work experience as a coach ranged from 1 year to 35 years,

The tool used for the study was a questionnaire, developed by the researcher, which has a reliability of .75. The collected data were analyzed by means of arithmetic mean, standard deviation and alpha coefficient. A t-test was also done to compare the sample's ages, genders, academic qualification, work experience, and length of serving as a coach and their burnout.

The findings:

1. The coaches displayed emotional weariness at a "medium" level as one of the aspects of their burnout, the loss of personal relations with friends and relatives at a "medium" level, and a "low" level of disappointment about their failure in their career. 2. The causes of burnout among the coaches can be arranged in the order from their poor relationship with their student athletes, their teaching and school-work loads, to their success or achievement in their career, respectively. 3. There was no significant correlation between the coaches' causes of burnout and their ages, gender, marital status, academic qualifications, work experience, and length of serving as a coach.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการทำงานของบุคคลทั่วไปต้องมีหน้าที่ในการทำงานที่ปฏิบัติเป็นประจำและทุกคนล้วนมีความคาดหวังเกี่ยวกับงานและมีความเครียดความวิตกกังวลในการทำงานพฤติกรรมการทำงานมีส่วนร่วมสำคัญในการทำงาน หลากหลายสาขาอาชีพไม่ว่าจะเป็น แพทย์ พยาบาล ทหาร ตำรวจ ครู นักธุรกิจ พนักงานหรือบุคคลทั่วไป ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานบริการล้วนแต่มีภาระงานที่หนักด้วยตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ พนักงานและบุคคลทั่วไปล้วนเกิดความท้อแท้ พรอเดนเบอร์เกอร์(Freudenberger, 1974 อ้างถึงใน มลฤดี สัตยาพร 2542) ได้ให้ความหมายของความท้อแท้ว่าเป็นการไม่สมหวังเพื่อหมายงานที่ทำมานานเกิดความ

อ่อนล้าเพราะว่าต้องใช้พลังและความคิดมากเกินไป ลักษณะอาการที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป และสาเหตุของความความท้อแท้ และเหนื่อยหน่ายมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องจะส่งผลต่องานที่ทำในด้านคุณภาพของงาน ความมีประสิทธิภาพของงาน ความคาดหวังของบุคคลในการทำงานจะมีการคาดหวังแตกต่างกันแล้วแต่บุคคลและลักษณะงาน ความท้อแท้ของ แมสแลคและแจคสัน (Maslach & Jackson, 1981) มีแนวคิดที่ว่าเมื่อบุคคลได้เข้าปฏิบัติงานไประยะเวลาหนึ่งแล้วจะได้รับความกดดันและความเครียดจากงานที่ทำถ้าไม่สามารถแก้ไขหรือจัดการกับสิ่งนั้นๆ ได้ในที่สุดจะเกิดความท้อแท้ และแมสแลค ได้ชี้ว่าความท้อแท้จะมีลักษณะอาการที่

แสดงออก ใน 3 ด้าน คือ ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และด้านความไม่สมหวัง ในผลสำเร็จของตน

งานการสอนในโรงเรียนถือว่าเป็นงานที่มีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมาก ครูแต่ละฝ่ายต้องมีการทำหน้าที่นอกจากภาระงานสอนที่มาก ทั้งรับผิดชอบในส่วนต่างของระบบการศึกษา ในสังคมไทยครูทำหน้าที่หลายบทบาท ได้แก่ ให้การศึกษาอบรมศีลธรรม ถ่ายทอดความรู้ พัฒนาความสามารถของนักเรียนด้านต่างๆ ครูในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรงคือหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้วิชาการพัฒนาทักษะนักเรียนตามบทบาทและหน้าที่เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่สำคัญ เป็นสิ่งชี้วัดผลที่เกิดขึ้นด้านประสิทธิภาพของผู้ฝึกสอนที่มีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จ ชัยชนะ สิ่งตอบแทน และความพึงพอใจ บางโรงเรียนมีการพัฒนาทางด้านกีฬาที่เห็นได้ชัดเจนจากการแข่งขันระดับประเทศที่เป็นแรงผลักดันให้นักกีฬาประสบความสำเร็จสู่ระดับทีมชาติ บางโรงเรียนมีการพัฒนาด้านกีฬาน้อยกว่าความน่าจะเป็น ผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียนมีส่วนสำคัญกับผลที่เกิดขึ้นนี้ การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาไม่ได้หมายความว่า การนำเอาผู้เล่นที่เก่งมาทำงานให้กับผู้ฝึกกีฬา แต่โค้ชหรือผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียนต้องนำนักเรียนหรือนักกีฬามารับการฝึกซ้อมเพื่อให้เกิดทักษะที่ดี โดยมีปัจจัยมาเกี่ยวข้องหลายประการที่ทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาต้องแก้ไขปัญหา ดังนี้

บทบาทของผู้ฝึกสอนกีฬาทาง ด้านความสัมพันธ์กับนักกีฬา ด้านภาระการสอน/งานโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ด้านผลตอบแทน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บริหาร/นโยบายของผู้บริหาร ด้านชัยชนะ/ผลงาน และปัจจัยเหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้ฝึกสอนกีฬา โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ และถ้าแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้ก็จะทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาเกิดความท้อแท้ (Burnout) และความเหนื่อยหน่าย เป็นสาเหตุที่ผู้ฝึกสอนกีฬาบางคนถึงกับเลิกหรือออกจากการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา (Drop out)

ในต่างประเทศ การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา (Coaches) ในกีฬาอาชีพจะมีการทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบ มี

ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน นักกายภาพบำบัด นักโภชนากร นักจิตวิทยา และทีมงานผู้ช่วย และมีการฝึกซ้อมกันอย่างเป็นระบบ แต่ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนของประเทศไทยโดยส่วนใหญ่เป็นครูพลศึกษา หน้าที่หลักคือการสอนทั้งภาระงานการสอนภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารในโรงเรียนและทำหน้าที่ผู้ฝึกสอนกีฬา (Coaches) ในโรงเรียนซึ่งเป็นงานที่หนัก ครูที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาต้องเสียสละเวลาในการเป็นผู้ฝึกนักกีฬาในโรงเรียนผู้ฝึกสอนกีฬาต้องมาทำงานเช้ากว่าและกลับบ้านช้ากว่าครูคนอื่นๆ การเป็นผู้ฝึกสอน (Coaches) กับการเป็นครู (teacher) มีความหมายคล้ายกัน แต่มีบทบาทและหน้าที่ต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความท้อแท้และสาเหตุของความท้อแท้ในผู้ฝึกสอนกีฬาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นและงานวิจัยทางด้านผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียนของประเทศไทยยังมีอยู่น้อยมาก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อทราบแนวทาง สาเหตุความท้อแท้และอภิปรายผลที่เกิดขึ้นเพื่อเสนอแนะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบและเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ฝึกสอนเพื่อความก้าวหน้าทางด้านการกีฬาในระดับโรงเรียนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความท้อแท้และสาเหตุของความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 101 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 101 โรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบประเมินความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียน ตอนที่ 3 สาเหตุความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามเพศ เพศชายมากกว่าเพศหญิงโดยเพศชายจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 80.2 เพศหญิงจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8

2. อายุของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน เรียงลำดับจากมากไปน้อยแบ่งเป็นช่วงอายุ ช่วงอายุ 36-40 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ช่วงอายุ 46-50 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ช่วงอายุ 31-35 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8

3. สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน มีสถานภาพสมรสมากกว่าสถานภาพโสดโดยมีสถานภาพสมรสจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 สถานภาพโสดจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7

4. ร้อยละของวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คนมากที่สุด วุฒิการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 รองลงมาวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และน้อยที่สุดวุฒิการศึกษาปริญญาเอกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

5. ประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คนเรียงลำดับจากมากไปน้อย ตามช่วงอายุงาน ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.82

6. ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คนเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามช่วงระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 26.73 ระยะเวลา 11-15 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.77 ระยะเวลา 6-10 ปีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.81

7. ผู้ฝึกสอนกีฬาจำนวน 101 คน มีความท้อแท้ทางด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ระดับปานกลาง 2.24

ความท้อแท้ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ระดับปานกลาง 2.65 และความท้อแท้ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน ระดับต่ำ 4.81

8. สาเหตุความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาเรียงลำดับจากมากไปน้อย

8.1 ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา

8.2 ด้านภาระการสอน/งานโรงเรียน

8.3 ด้านชัยชนะ/ผลงาน

8.4 ด้านผลตอบแทน

8.5 ด้านความสัมพันธ์กับผู้บริหาร/นโยบายของผู้บริหาร

8.6 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษาซึ่งผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

9. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพศชายและเพศหญิงมีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

10. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ช่วงอายุ 25-30 ปี, 31-35 ปี, 36-40 ปี, 41-45 ปี, 46-50 ปี, 51-55 ปี และ 56- 60 ปี มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

11. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นที่มีสถานภาพโสดและสมรสมีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

12. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงาน ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วน

ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์และด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

13. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียน ตั้งแต่ 1-5 ปี, 6-10 ปี, 11-15 ปี, 16-20 ปี, 21-30 ปี, 31-35 ปี และ 36-40 ปี มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

14. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีระยะเวลาการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ตั้งแต่ 1-5 ปี, 6-10 ปี, 11-15 ปี, 16-20 ปี, 21-25 ปี, 26-30 ปี, 31-35 ปี และ 36-40 ปี มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

15. ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 32 คน โดยส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารไม่เอาผลงานด้านการกีฬามาพิจารณาความดีความชอบ คิดเป็นร้อยละ 18.75 รองลงมาคือภาระงานสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 15.62 นักกีฬาขาดความรับผิดชอบไม่มีระเบียบวินัย ครูผู้ฝึกสอนกีฬาเลิกทำทีมกีฬาเพื่อจะหันมาทำผลงานทางวิชาการที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่า ในการทำงานด้านกีฬาควรได้รับความอนุเคราะห์ความเข้าใจจากผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กตัวเลือกนักกีฬาน้อยยากต่อการทำทีม ร้อยละ 12.5

นักกีฬามักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาเพราะมีแหล่งอบายมุขหลายอย่างมาเกี่ยวข้องผู้บริหารสถาบันการศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตัวผู้ฝึกสอนขาดนักกีฬาและอุปกรณ์การฝึกซ้อมที่มีคุณภาพ นโยบายกีฬาไม่ชัดเจนจึงทำให้วางแผนการทำงานลำบาก และควรมีบุคลากรด้านกีฬาที่เพียงพอเพื่อแบ่งเบาภาระงานที่มาก ร้อยละ 3.12

อภิปรายผล

1. ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีความท้อแท้ทางด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ระดับปานกลาง ความท้อแท้ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ระดับปานกลาง และความท้อแท้ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตนระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ศึกษาความท้อแท้และสาเหตุของความท้อถอยในการปฏิบัติงาน ความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ และด้านการสูญเสียความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตนอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีสภาพขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อผู้รับบริการและหน่วยงาน แม้จะมีปัญหาบ้างก็สามารถปรับตัวได้ และปฏิบัติงานต่อไปได้

2. สาเหตุความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาเรียงลำดับจากมากไปน้อย

2.1 ด้านความสัมพันธ์กับนักกีฬา

2.2 ด้านภาระการสอน/งานโรงเรียน

2.3 ด้านชัยชนะ/ผลงาน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความท้อแท้ขึ้นกับผู้ฝึกสอนกีฬา ด้านความสัมพันธ์กับนักกีฬาผู้ฝึกบางคนอาจไม่สามารถปรับตัวเข้ากับนักกีฬาได้หรือมีปัญหาเกี่ยวกับนักกีฬาบางคนที่มีพฤติกรรมในทางลบและการไม่มีระเบียบวินัยของนักกีฬา ด้านภาระการสอน/งานโรงเรียน ผู้ฝึกสอนกีฬาส่วนมากเป็นครูผู้สอนมีทั้งภาระการสอนและยังต้องทำงานควบคู่กับการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา มีภาระงานที่มากจึงเกิดความท้อแท้ที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่มากทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ผู้ฝึกสอนได้อย่างเต็มที่ ด้านชัยชนะ/ผลงานมีส่วนสำคัญในด้านขวัญกำลังใจของผู้ฝึกสอนและส่งผลต่อตัวนักกีฬาด้วยเนื่องจากผลสำเร็จจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของการแข่งขันกีฬา

3. เปรียบเทียบความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และระยะเวลาการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา

3.1 ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพศชายและเพศหญิงมีความท้อแท้และสาเหตุของความท้อแท้ในการปฏิบัติงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเพศมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ แต่ปัจจุบันความสามารถในการทำงานระหว่างเพศลดความแตกต่างลง จากการศึกษางานวิจัย พบว่าเพศมีการตอบสนองการสังคมที่ต่างกัน เพศหญิงจะมีความสุขภาพ เก็บตัว มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมได้ดีกว่าเพศชาย นิสัยใจคอ การแสดงความคิดเห็น การควบคุมอารมณ์ และอื่นๆ ก็ต้องมีความแตกต่างกัน

3.2 ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความท้อแท้ในการปฏิบัติงาน ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตนแตกต่างกัน ส่วนด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์และด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2533) ศึกษาปัจจัยที่สำคัญกับความท้อแท้ในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาในภาคกลาง พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความท้อแท้ในด้านต่างๆ ไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำภาวะการว่างงานสูงขึ้น การที่จะสามารถอยู่รอดในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นจะต้องทำใจยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้น ต้องลองทำในสิ่งที่ไม่ถนัด หรือทนทำงานที่ได้ค่าตอบแทนน้อย ไม่อาจละทิ้งในงานนั้น เหมือนในอดีตที่อาจภาคภูมิใจในความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถในการเปลี่ยนงานได้เรื่อยๆ เพราะความต้องการในตลาดแรงงานสูงและสามารถเรียกเงินเดือนได้สูงเกินความเป็นจริง

3.3 ผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงาน และระยะเวลาการเป็นผู้ฝึกสอนที่ต่างกัน มีความท้อแท้และสาเหตุของความท้อแท้ในทุกๆ ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาความท้อถอยและสาเหตุของความท้อถอยในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความท้อถอยในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน้าที่ ความรับผิดชอบงานต่างๆ ของครูไม่ว่าจะประสบการณ์น้อยหรือประสบการณ์มากก็ได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ ในลักษณะเดียวกันจึงไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างของความท้อแท้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬา

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีความท้อแท้ในการปฏิบัติงาน ด้านความไม่สมหวังในผลสำเร็จของตน ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์และด้านการสูญเสียสัมพันธภาพส่วนบุคคล อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งถ้าหากความท้อแท้อยู่ในระดับสูงอาจทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาออกจากการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาอันจะเป็นผลให้ขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถและประสบการณ์สูง ทำให้ต้องเสียเวลาในการพัฒนาบุคลากรทางด้านกีฬามาทดแทน

2. ควรมีการศึกษาผลกระทบของความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาและแนวทางแก้ปัญหาของผู้ฝึกสอนกีฬา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสาเหตุความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ควรมีการศึกษาความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา แยกตามชนิดกีฬา เพื่อเปรียบเทียบระหว่างชนิดกีฬา

3. ควรมีการศึกษาความท้อแท้และสาเหตุของผู้ฝึกสอนกีฬาในระดับต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบความท้อแท้ของผู้ฝึกสอนและเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬา

เอกสารอ้างอิง

- กรมพลศึกษา. (2538). **แนวทางพัฒนาวิทยาศาสตร์การกีฬาของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมพลศึกษาและ
สุขภาพ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บัวพา ศรีมาศ. (2546). **ความท้อแท้ของครูโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี** ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. 2533. **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความท้อแท้ในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาในภาคกลาง**. ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ทัศนิกา คัมภีร์ธัมโม. (2535). **ความท้อแท้และสาเหตุของความท้อแท้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล
การศึกษา เขต 7** ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- มลฤดี สัตยาพร. (2542). **ความท้อแท้ในการทำงานที่พยากรณ์พฤติกรรมการตัดสินใจในวิชาชีพพยาบาล**. ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศักดิ์ดา จันทรรอด. (2547). **ความเหนื่อยหน่ายในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันใน
นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง** : กรณีศึกษา บริษัท อัลลายแอนซ์ไฟน์นิ่ง จำกัด ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- อรทัย โยธินสิริทอง. (2545). **การท้อแท้ในการปฏิบัติงานของอาจารย์พิเศษกับประสิทธิผลวิทยาลัยการอาชีพ
เขตการศึกษา 12**. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา
- Freudenberger, H.J. (1975). The staff burnout syndrome in alternative institutions. **Psychotherapy: Theory,
Research and Practice**, 12 : 72-83.
- Maslach, C. and Jackson, S.E. (1981). The measurement of experienced burnout. **Journal of Occupational
Behaviour**, 2: 99-113.

